

OBRITNIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto II.

Ljubljana, dne 8. aprila 1933.

Štev. 8.

Uredništvo in uprava „Obrtnika“ želita vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem ter vsem članom Društva jugoslov. obrtnikov
~ ~ ~ vesele velikonočne praznike! ~ ~ ~

Manifestacija za enotnost obrtništva Jugoslavije

Lepo uspeli občni zbor Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani.

V nedeljo 26. marca 1933 se je vršil I. redni občni zbor Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani, ki obstoja jedva leto dni, vendar pa je že pod svojim okriljem združilo nad 1000 članstva v centralnem društvu v Ljubljani, svojih petih podružnicah in enajstih pripravljalnih odborih za ustanovitev nadaljnjih novih podružnic širom naše banovine. Na predvečer občnega zbora, na praznik, v soboto dne 25. marca, se je vršila v prostorih hotela Metropol (Miklič)

delegatska konferenca.

Konferenca se je pričela ob 6. uri zvečer, katere so se udeležili polnoštevilno vsi člani odbora centrale in delegati podružnic iz Celja, Laškega, Logatca in Žirov ter delegati pripravljalnih odborov za ustanovitev podružnic z Vrhniko, Kranja, Brežic, Most, opravičili pa so se delegati ostalih podružnic in pripravljalnih odborov, ki so se udeležili nato občnega zbora, ki se je vršil drugi dan. Dnevni red delegatske konference je bila določitev podrobnosti o izvedbi točk dnevnega reda za občni zbor in kjer so se določile podrobnosti o nadaljnjem delu in ustroju društva.

Predkonferenca je pokazala v vseh ozirih popolno skladnost članov uprave in delegatov v vseh točkah, ki so važne za delovanje in procvit društva ter obrtništva sploh. Dalje je bila na delegatski konferenci končno stilizirana in izdelana resolucija, katera je bila predložena naslednji dan občnemu zboru v odobritev. Poleg tega je bilo sklenjeno na delegatski konferenci, da se bodo vsako četrtletje vršili redni sestanki delegatov podružnic ter tako ustvarili boljše delovanje društva s tem, da bo omogočeno v vseh važnih stvarih doseči sporazum in izvesti sporazumno sklepe na teh sestankih, odnosno delegatskih sejah.

Po dobro uspeli delegatski konferenci, ki jo je vodil društveni predsednik tov. Lovro Pičman, se je pričel na-to ob 1/2 9. uri zvečer neprisljen

obrnitiški družabni večer.

na čast delegatom, katerega so se v velikem številu udeležili ljubljanski obrtniki in obrtnice s svojimi rodbinami, prijatelji in znanci. Družabni večer je potekel v najlepšem prijateljskem razpoloženju in pomenkih, kjer so se spoznali in razgovorili ljubljanski obrtniki s tovariši z dežele, kar ima še poseben pomen, ker se je na ta način pokazala najlepše obrtniška pristranost in tovarištvo. Da pa je večer tako lepo izpadel je v veliki meri zaslugi tudi tovarišev obrtnikov-pevcev, ki so z izvajanimi pevskimi točkami zelo pripomogli k animiranemu večeru. Poleg tega pa ne smemo pozabiti odlične solistke gđe. Dragice Sokove, ki je na povabilo društva zapela 2 arije iz znanih oper. Pa tudi tov. Ivan Erman je žel za svoje solo-točke mnogo priznanja. Priznati moramo, da je bil to večer, ki so ga ljubljanski obrtniki lahko veselili in naj bo vsem tistim žal, ki se ga niso udeležili.

Občni zbor

Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani, se je vršil v nedeljo ob 9. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice, katerega se je udeležilo okrog 100 ljubljanskih obrtnikov in

delegatov podružnic ter pripravljalnih odborov za ustanovitev podružnic.

Uvodoma je predsednik Pičman pozdravil zastopnika župana g. dr. Dinka Puca, g. dr. Rupnika, sreskega načelnika g. dr. Znidaršiča, g. dr. Kuhelja za OUZD, zastopnika policijske uprave g. svetnika Močnika, zastopnika Saveza hrvatskih obrtnikov iz Zagreba g. Kuševića, nakar je prečital pismo g. župana, ki se ni mogel osebno udeležiti občnega zbora. Prečital je nato brzojavko Saveza zanatlijskih udruženja i esnafa u Beogradu, ki želi občnemu zboru najboljših uspehov. Posebno pa je pozdravil delegate, predsednika celjske podružnice tov. Holobarja s tovariši, predsednika blejske podružnice tov. Jana ter vse delegate ostalih podružnic in pripravljalnih odborov. Pozdravil je tudi zastopnike tiska, „Jutra“, „Slovenca“ in „Slovenskega Naroda“, ki so se udeležili kot poročevalci svojih dnevnikov občnega zbora. Poleg navedenih je pozdravil še zastopnike organizacije diplomiranih tehnikov in vse ostalo članstvo.

V svojem uvodnem govoru se je v prvi vrsti spomnil v preteklem letu preminulega soustanovitelja društva tov. Ivana Mihelčiča, katerega spomin so vsi navzoči počastili z dviganjem s sedežev. Za tem je tov. predsednik Pičman povdaril, da polaga društvo račune za svoje delo, katerega je v preteklem letu izvajalo po programu in pravilih. Naše stremenje je, da se obrtništvo vsestransko osvobodi in postavi na lastne noge. Sedaj je veliko večje zanimanje za obrtništvo, kakor je bilo preje, kar je nedvomno v veliki meri tudi naš uspeh. Naše zahteve in naše želje gredo za tem, da naj obrtništvo v svojih stvareh samo odloča ter da naj se obrtništvo v vsej državi združi pri enotnih zahtevah in dosegah pravic (viharne odobravanje).

Dr. Rupnik je pozdravil občni zbor v imenu g. župana in želel občnemu zboru najboljših uspehov.

G. Kušević, zastopnik Saveza hrvatskih obrtnikov iz Zagreba je pozdravil zborovanje v imenu Zagrebških in hrvatskih obrtnikov ter povdaril, da samo čvrsti „redovi“ vodijo k uspehom. Povdaril je, da množina pomeni nekaj, posameznik nič. Dalje je naglasil, da je obrtnik pozitiven faktor države, ter kot tak tudi zahteva, da se mu da pravice, ki mu po zakonu pripadajo (viharne ovacije).

Predsednik Pičman se je zastopniku Saveza hrvatskih obrtnikov najlepše zahvalil in povdaril, da si šteje društvo v veliko čast, ker ima v hrvatskih in srbskih obrtnikih veliko moralno pomoč.

G. Klobučar iz Brežic je pozdravil zborovanje v imenu Dolnjezasavskih obrtnikov in prosil, da vztraja društvo na začrtani poti do končne zmage.

Tajniško poročilo je izčrpano podal tov. tajnik Albin Kunstler. V svojem poročilu je navajal, da bo društvo obhajalo šele 7. aprila t. l. obletnico svojega obstoja, vendar pa je v tem kratkem času prestalo že težke preizkušnje in velike ovire pri organizaciji obrtništva. Enako je bilo ovirano pri svojih izvajanjih po začrtanem pro-

gramu in pravilih. Povdaril je, da je dolžnost vsakega obrtnika, ki mu je količkar do obrtnega stanu, da pomaga pri stremljenjih, ki jih zasleduje naše društvo. Treba je, da si uredimo svoj stan sami s svojo lastno močjo ter da odstranimo in preprečimo vse ono, kar nas pri napredku ovira ali izkorišča. Da je naše društvo potrebno, je dokaz to, da vlada v istem poštenost in nesebičnost ter da se je na novo vpisalo v enem letu v društvo 630 članov, ter smo tako najmočnejše obrtniško društvo v naši državi.

Društvena pisarna v Ljubljani je prejela v preteklem letu 1932. 226 dopisov, odposlala jih je pa 2368, torej skupno 2594, kar je za prvo leto idealnega dela vsekakor dokaz dela, ki ga je odbor izvršil. Društveni odbor se je sestel med letom k 21 odborovim sejam, priredil je 3 prireditve družabnega značaja. Nakazanih je bilo tudi mnogo denarnih podpor potrebnim obrtnikom ter tudi uspešno svetoval v stiskah se nahajajočim članom.

Društvo sestoji iz petih podružnic, katere so: celjska z nad 200 člani, blejska z nad 70 člani, laška s 40 člani, logaška z nad 60 člani, žirovska s 35 člani, skupaj imajo podružnice preko 400 članov. Podružnična pravila so pa vložena še za nadaljnjih 11 podružnic (trboveljska je že potrjena). Tako je predvideno, da bo imelo društvo v najkrajšem času preko 1500 članov. Zato upravičeno pričakujemo, da se upošteva naše društvo in njegove zahteve po številčni moči članstva. Društvo je poslalo tekom leta svoje člane, odnosno odbornike, kot delegate na razna zborovanja, sestanke, konference itd. Vseh teh je bilo 40, katerih so se delegati udeležili na lastne stroške ter so v to svrhu porabili skupno okrog Din 14.000.— svojega denarja. Z nado, da nas bodo vsi obrtniki pri tem obrtniškem delu ter vsi pošteno misleči ljudje in sotovariši podpirali ter pridobivali za društvo novih članov, s katerimi se bodo naše vrste vidno ojačevale in naše zahteve dobivale vedno večjo in odločnejšo moč, je zaključil svoje poročilo.

G. predsednik Pičman se je zahvalil g. Kunstlerju za vestno in točno sestavljeno poročilo in prešel na naslednjo točko dnevnega reda Blagajniško poročilo, ki ga je podal blagajnik tov. Vidmar Karel. Kljub težkim gmotnim razmeram članstva je blagajna razmeroma pokazala, da se da tudi z malimi prispevki članstva in z vestno požrtvovalnostjo vršiti organizatorično delo.

G. Pičman se je zahvalil tov. blagajniku za poročilo ter povdaril, da sam v slučaju potrebe tudi s svojim denarjem prispeva na pomoč, če društvo trenutno nima gotovine.

Za nadzorstvo je poročal tov. Košak, ki je povdaril, da je pregledal vse poslovanje društva, ga našel v najlepšem redu ter izrek blagajniku in odboru razrešnico. Sledila je nova volitev odbora ter je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik: Pičman Lovro, kleparski in vodovodni instalater, podpredsednik: Košak Ivan, slikarski mojster; tajnik: Kunstler Albin, kolarski mojster; blagajnik: Vidmar Karel, pekovski mojster. Odborniki: Rozman Ivan, čevljarški mojster, Kregar Josip, tesarski mojster, Praznik Ivan, mizarski mojster, Geyer Rudolf, ključavničarski mojster, Simnovec Alojzij, krojaški mojster, Kolesa Anton, tapetniški mojster, Šimenc Ivan, vrtnarski mojster, More Emil, sodavičarski mojster. Odborniki namestniki: Havliček Franc, elektrotehnični mojster, Pogačnik Matko, knjigoveški mojster, Pintar Josip, kovaški mojster, Dolenc Hinko, brivski mojster, Mohar Anton, sodarski mojster, Smole Anton, livarski mojster. Nadzorstvo: Ravnikar Franc, tesarski mojster, Šimenc Hinko, ščetarski mojster, Udovič Andrej, dimnikarski mojster.

Nato so bile soglasno sprejete razne manjše spremembe k društvenim pravilom in odobren društveni znak, kateri je bil doslej kot spominski znak na veliko obrtniško zborovanje v Unionu leta 1932.

Pri raznoterostih je predlagal delegat tov. Hraštelj iz Laškega, da naj društvo posreduje za vsak konkreten primer pri Inspekciji dela glede izdaje dovoljenja za uporabo delavnic, da ne bo

nepotrebnih situacij v sedanjem težkem času pri izdaji dovoljenj za obratovanje.

Za tem je bil viharno pozdravljen predsednik celjske podružnice tov. Holobar, ki je na kratko orisal dosedanje delo podružnice in nje napore. Nadalje je poročal za podružnico Bled tovariš Jan, kako se razvija delo podružnice na Bledu, kako so se pobirali podpisi za TOI zbornico ter da naj se skliče državni obrtniški zbor na Bledu, ko bode letoviška sezona na višku.

G. Pičman se je zahvalil predgovorniku za njegove besede ter povdaril, da je storil tov. Jan v prid obrtništvu vse kar pač more storiti, ker je možželezne volje, ter mu objubil v imenu odbora vsestransko pomoč pri vsestranskem obrtniškem zborovanju na Bledu.

Sklenilo se je nato po vsestranski debati, da prispevali podružnice centrali po 4.—Din od člana na leto, vendar pa se to novo ustanovljajočih podružnic ne tiče in so tega oproščene v prvem letu, ko se ustanove.

Na predlog tov. Rožiča, da naj občni zbor sklene zahtevati decentralizacijo OUZD, se je sprejel ta predlog soglasno. Dalje je bilo med raznoterostmi razmišljanje na pojasnila tov. Jana tudi o predlogu Delavske zbornice glede odmere plač pomočnikom in vajencem, obrtniškim zavarovalnikom, ki naj se izvrši po združbah. Na razne interpelacije glede OUZD je odgovoril podpredsednik OUZD dr. Kuhelj in navzočim stvarno obrazložil dejanski položaj ter prosil navzoče, da naj se ravnanjstvu konkretno primer nepravilnosti javi.

V imenu poverjenišva lista „Obrtnik“ je pozdravil navzoče tov. Ivan Mihelčič, kateri je priporočal, da razširjajo in čitajo ter pišejo v list „Obrtnik“, ki je tudi uradno glasilo društva.

Tov. Havliček je govoril o oddaji javnih del obrtnikom ter zahteval, da se društvo najenergičneje zavzame za to, da se bodo dela oddajala obrtnikom, ne pa izvrševala v lastni režiji. Predvsem pridejo tu v poštev občine, banovine in država.

Tov. predsednik Pičman je z ozirom na delegatsko konferenco poročal o vajeniškem domu v Ljubljani, kjer se hoče dati prednost in polno oblast ter privilegij Obrtnemu društvu v Ljubljani nad našimi vajenci. Navzoči so s protestom vzeli to na znanje in zahtevali, da društvo na merodajnih mestih zahteva, da naj bodo zastopstva v takih ustanovah taka, kakor to dejanskemu stanju odgovarja. Tov. Jan je sprožil tudi vprašanje in financiranje udeležbe obrtnikov dravske banovine na veliki Obrtniški razstavi v Zagrebu, kar mu je pojasnil tov. predsednik ter z ozirom na predlog tov. Jana prosil navzočega predstavnika Saveza hrvatskih obrtnikov g. Kuševića, da naj bi razstavni odbor dal na razpolago obrtnikom dravske banovine nekaj kvadratnih metrov prostora brezplačno. Nato je delegat g. Kušević pojasnil, da bo skušal to doseči ter je prepričan, da bo temu mogoče ustreči.

Za tem je prepričevalno o pomenu Društva jugoslovanskih obrtnikov govoril g. More ter povdaril kolikšnega materialnega in moralnega pomena je to društvo za nas, ker je to društvo predvsem strogo stanovsko in strokovno, kjer ne poznamo nobene politike in kjer gre le za procvit in prosperiteto ter napredek obrtništvu. Za svoje jedrnatne besede je žel pristrčno odobravanje.

Tov. Pičman je med raznoterostmi tudi kratko pojasnil o borbi in načinih za sistem ločenih obrtniških zbornic ter navzočim vsestransko obrazložil potek ter naglasil, da je ta ideja po osamosvojitvi obrtništvu v dravski banovini baš sedaj v največjem razmahu in ne gre, da bi zato klonili glave, temveč moramo s podvojenimi močmi na delo v doseg naših pravic, ki nam po zakonu pripadajo in v kar smo tudi prepričani, moramo podprti s strani ostalega obrtništvu v državi. Ideja je tu, ideja je živa in je ne bo mogoče zatreti, obrtništvu se je ponovno izrazilo v dravski banovini za svoj najvišji obrtniški forum, pa ga moramo tudi doseči, dotlej gre naša borba do zmage (viharno pritrdjevanje in odobravanje navzočih).

Nato je prečital tov. tajnik resolucijo, katera je bilo soglasno sprejeta:

Resolucija

sprejeta na občnem zboru „Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani“. Na njem so bile zastopane podružnice iz Celja, Bleda, Laškega, Logatca, Žirov, Trbovelj in pripravljali odbori ustanovljajočih se podružnic Vrhnika, Boh. Bistrice, Moste, Maribor, Dravograd, Krško, Novo mesto, Kranj, Ribnica, Lašče, Središče itd., zastopniki bratskega Saveza hrvatskih obrtnikov, zastopnik sreskega načelstva, Mestnega magistrata, Policijske uprave, Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, Organizacije diplomiranih tehnikov itd., zastopniki časopisa „Jutra“, „Slovenca“ in „Slovenskega Naroda“ in društvenih članov obrtnikov ter njih zastopnikov iz vseh krajev dravske banovine v Ljubljani, dne 26. marca 1933. (dvorana Delavske zbornice).

Merodajne oblasti prosimo zaščite in podpore za obrtništvu ter apeliramo, da končno zboljšajo obrtno gospodarsko stanje. Ta pomoč naj bi bila

usmerjena predvsem procvitu obrtništvu in naše nacionalne Jugoslavije, zato predlagamo in želimo sledečih ukrepov:

1. Davčne zadeve.

Naj se podvrže davčni zakon reviziji v tem smislu, da se posebno mala obrt razbremeni in izenači z delavskim davčnim zakonom. V ostalem naj se izpeljejo predlogi iz resolucije, ki se je sprejela že na obrtniškem zborovanju „Dr. J. o. z. d. b. v Ljubljani“, dne 4. septembra 1932.

2. Mojstrosko zavarovanje:

a) Zbornica naj izdela osnutek ter istega pravočasno razpošlje na vse združbe in obrtniška društva v obvezno proučitev. Dalje naj se osnutek natisne v obrtniških listih, da se širši obrtniški krogi spoznajo z njim. Po takem proučenju naj se šele skliče obvezno konferenco vseh združb, na kateri naj obrtniki sami določijo ali naj bo zavarovanje za vso banovino skupno ali ločeno po okrožnih odborih, odnosno po obrtnih združbah.

b) Decentralizacija OUZD.

c) Na korist obrtnikov in delavcev zahtevamo razčlenjenje bolniškega zavarovanja SUZOR v samostojne edinice po banovinah.

3. Šušmarstvo in konkurenca.

a) Merodajne oblasti naj brezobzirno nastopijo proti šušmarjem in v celoti izvajajo v decembru 1932. izdano odredbo banske uprave.

b) Zbornice naj preskrbe, da se izda odredba, po kateri imajo obrtne združbe radi hitrega poslovanja in zatiranja šušmarstva pravico, na mesto, kjer dela šušmar, privedi oblastnega organa, kjer se takoj ugotovi in popiše dejansko stanje. Obrtna združba naj sporazumno z Obrtno zbornico sodbodlača z oblastjo pri zatiranju in kazni šušmarjev.

c) Obrtniška dela v javnih in samoupravnih delavnicah naj se ukinejo in oddajo izključno v izvršitev obrtniškim delavnicam.

4. Državne dobave in licitacije.

a) Za iste naj se omogoči udeležitev tudi manjšim obrtnikom, in sicer tako, da se do gotove višine ne zahteva polaganje kavcij in ne prevelikih taks s koleki.

b) Zbornica naj prepreči s primernimi predavanji in članki in strokovnih listih umazano konkurenco med obrtništvom.

c) Pri vseh samoupravah se mora paziti na to, da se vrsti obrtništvu pri oddaji javnega dela in naj se poda malemu obrtniku prednost in olajšave za prevzem dobave. Da izvršujejo javne dobave vedno eni in isti, ni pravično.

5. Zastopstvo obrtništvu v občinskih svetih.

V ljubljanski občinski svet naj se imenuje 4 člane obrtnike iz našega društva. Naše društvo predstavlja številčno in kapitalno mnogo večjo skupino kakor „Obrtno društvo“ nasprotne skupine, kar dokazuje tudi dovolj jasno stalna majhna udeležitev na njihovih zboreh in prireditvah. Ti imajo pa kljub temu, kakor je vsaj javnosti znano, do sedaj 6 zastopnikov v občinskem svetu, naše društvo pa prav nobenega. Enako prosimo bansko upravo in kraljevo vlado, da pritegne in imenuje tudi v ostalih mestih dravske banovine obrtnike gospodarstvenike iz naših podružnic v občinske uprave.

6. Iz dnevnega časopisja smo zaznali, da je ljubljanska občinska uprava s pomočjo kr. banske uprave ustanovila „Vajeniški dom“ v Ljubljani. V upravo tega doma se imenuje sosesva iz mestne uprave, banovine in „Obrtnega društva“ v Ljubljani. Zadnje imenovano „Obrtno društvo“ pa številčno zelo malo reprezentira med obrtništvom, kljub temu pa odloča v tem, s splošnim denarjem ustanovljenem „Vajeniškem domu“. Predvideno je celo, da naj bi bil vsakokratni predsednik „Obrtnega društva“ stalni predsednik „Vajeniškega doma“. Ker je „Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani“ številčno priznano mnogo večje ter pri upravljanju tega doma ni bilo upoštevano, zahteva, da se dosedanj pravilnik popravi po želji „Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani“.

7. Konečno se današnji zbor priključuje vsem dosedanjim sklepom v krogu „Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani“ in vsem resolucijam njenih podružnic, najsi so bile sprejete na javnih zborovanjih ali odborovih sejah.

8. Priključujemo se upravičeni zahtevi za podaljšanje nepristranskega glasovanja o sistemu zbornice še za 6 mesecev v istem smislu, kakor je društvo že zahtevalo na merodajnih mestih. (Objavljeno v št. 6/33. lista „Obrtnika“).

S tem je bil izrpan dnevni red in se je tov. predsednik vsem navzočim zahvalil za udeležbo ter zaključil dobro uspeli občni zbor ob 1/2 uri.

Koledarček Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani ste prejeli, vendar pa niste smatrali za svojo dolžnost, da bi istega plačali po priloženi položnici. Apeliramo na Vašo obrtniško zavest in poštenost, da nam znesek čim preje nakažete in ne odlašate

več s plačilom, ker s tem povzročate društvu le nepotrebne stroške. (Koledarček stane 13.—Din.)

Javna dela v pomoč gospodarstvu

Ekonomska kriza, ki je zadela vse gospodarstvo, ni prizanesla obrti. To se vidi po množičnih odjavah in likvidacijah obrtnih podjetij, dalje po vedno večji brezposelnosti in padajoči davčni moči obrtništvu. Zato sta Zanatska komora in Zemaljski savez zanatlijskih združenj v Beogradu v imenu obrtništvu cele države predložili 20. marca t. l. predsedniku vlade in vsem resornim ministrom memorandum, v katerem opozarjata kraljevsko vlado na obupen položaj obrtništvu. Hkrati predlagata v svrhu oživljenja našega gospodarstva številna javna dela.

Leta 1927 je znašal čisti dohodek obrtnih podjetij v državi približno 8.5 milijarde Din. Ta pa je sedaj padel najmanj za 30% torej za več nego 2.5 milijarde Din. Če upoštevamo, da živi obrt 8% državljanov, je jasno, kako silno je ta rapidni padec prizadel narodno gospodarstvo, zlasti pa obrt samo. V večini obrtov je število zaposlenih padlo za 30—40%, pri mnogih celo za 50%. Nastalo je pereče vprašanje brezposelnosti. V naši domovini se rodi letno 200.000 novih državljanov, kar izdatno poveča število nezaposlenih. Radi tega je skrajni čas, da vsi merodajni krogi prisrsko pokažejo na pomoč in dajo delavnim silam nova torišča.

V to svrhu je mogoče več rešitev, od katerih je najlažje izvedljiva akcija za javna dela. Nastopijo pa sledeča vprašanja, katera je treba rešiti:

1. Katera javna dela je treba izvesti.

2. koliko bi se s tem rešilo vprašanje brezposelnosti in oživilo obrt.

3. Na kak način bi se dalo izvesti financiranje teh javnih del.

V mnogih državah, n. pr. v Angliji in Nemčiji je vprašanje javnih del res težko, kajti tam imajo ceste, železnice, pristanišča, šole itd. Pri nas, v naši mladosti in toliko preizkušani domovini teh težkoč ni. Mi nimamo zadosti cest, nimamo železnic, električnih central, vodovodov, javnih zgradb itd. Mnoga od teh del so nujno potrebna in neodložljiva. Izvršiti jih mora en del projektov bi pomenilo oživiti gospodarstvo in zaposliti mnogo obrtnikov in delavcev. Razume se, da s takimi deli ne bi podprli samo obrtništvu, ampak tudi trgovino in industrijo ter poljedelstvo. Saj je vsakomur znano, koliko različnih obrti dobi posla pri gradnjah, zaslužita pa tudi kmet in trgovec.

Obstoji še najtežje vprašanje, kako financirati ta dela in od kod vzeti sredstva za realiziranje projektov? G. finančni minister je v navodilih za sestavo banovinskih kakor tudi občinskih in mestnih proračunov priporočal, da se morajo vse investicije za proračunsko leto 1933/34 popolnoma ukiniti. Sicer bi se mogle nujne investicije tudi izvršiti, ampak izven proračunskih sredstev, to je potem posojil. Kot je že očitno, obstojajo proti izvedbi javnih del že administrativne omejitve. Nujno pa je potrebno, osvojiti si stalni neodložljivosti javnih del in prednje omejitve ukiniti ali vsaj zmanjšati na najmanjšo mero. Najbolj potrebna dela so zaenkrat električne centrale, asfaltiranje cest, zgraditev vodovodov in kanalizacij ter klavnice. Vsa ta dela že samo ob sebi umevno, spadajo v območje posameznih občin, ki lahko nudijo dovoljno garancijo za prejeta posojila. Sicer pa zlasti v teh nesigurnih dneh lahko rečemo, da varnejših naložb kot so elektrarne in podobno sploh ni. Možnost zadolžitve občin, posebno v predvojni Srbiji je majhna, saj je znano po statistikah, da občine nimajo dolgov. Vsota, ki bi bila zaenkrat potrebna, je približno 250 milijonov Din. Dala bi jih na razpolago Državna hipotekarna banka s pomočjo Poštnih hranilnice, ki bi jih dobila bodisi v inozemstvu ali pa doma. Če pomislimo na velike svote te zaviranega denarja, ki je skrit pri nezaupljivih ljudeh in na velike svote, ki leže istotako mrtve v Narodni banki, navedeni znesek ni velik. Z njim bi pa dosegli za ta mrtvi kapital rentabilen plasman in kar je glavno, pomagali bi narodnemu gospodarstvu.

Vprašanje javnih del pa dobiva še večjo važnost, če imamo pred očmi, kako malo bo narejenih letos privatnih del in kako silno bi v slučaju ukinitve že obstoječih javnih del narasla brezposelnost. Smatramo, da je takojšnja izdelava in realiziranje načrtov javnih del prvi nujno potrebni korak v nizu drugih ukrepov za saniranje obrtno in sploh gospodarske delavnosti.

Tudi slovenski obrtniki smatramo predlog kot potreben in nujen. V dravski banovini so pa razmere nekoliko drugačne, zato bomo v prihodnjem številki skušali objasniti naše stališče in informirati vsakega obrtnika o razmerah pri oddaji tekočih javnih del pri nas.

Pozor. Čitajte!

Prihodnji številki „Obrtnika“ priložimo vsem naročnikom, ki še niso plačali „Obrtnika“ okrožnico in položnico za vplačilo naročnine. V okrožnici bo razvidno za vsakega naročnika, koliko je v zaostanku z naročnino. Opozarjamo že vnaprej na to okrožnico, da ne bo morda pozneje neljubih opravičil, če bo komu ustavljeno nadaljne pošiljanje lista.

Prosimo vse naročnike, da to upoštevajo in zadostijo v smislu goraj omenjene okrožnice svojim obveznostim.

Za samostojni obrtni oddelek pri ministrstvu za trg. in industrijo v Beogradu

Iz krogov srbskega obrtništva je pred kratkim izšla zahteva po samostojnem oddelku pri ministrstvu za trgovino in industrijo. Tej upravičeni zahtevi se tudi slovenski obrtniki enodušno pridružujemo.

Vkljub mnogoštevilnim prerokbam od strani industrijcev — težkih finančnikov, kakor tudi od strani delavstva obrtništvo ni izgubilo v industriji, celo obratno, močno je napredovalo. Brez dvoma je obrtnik predstavniki srednjega stanu, katerega bi se moralo upoštevati kot mu po številčni in gospodarski moči pripada. V lep zgled naj nam služi vsestransko organizirano obrtništvo v Nemčiji, n. pr. obrt zaposluje preko 4 milijone ljudi, na katere odpade okroglo 20 odstotkov vse proizvodnje v državi. Z družinskimi člani vred računano živi vsak osmi Nemeč od obrta. Osrednja vlada v Berlinu je upoštevala važnost obrtniškega stanu in je imenovala dr. Winbecka, dosedanega tajnika Obrtne zbornice v Hannoveru za državnega komisarja za srednji stan (obrt). Čin državnega komisarja odgovarja činu ministra.

Pri nas v pretežno agrarni državi sicer obrt ni tako visoko razvita, vendar živi tudi pri nas preko 1 milijon 100 tisoč ljudi od nje. To je vsakakor uvaževanja vredno število. Radi tega je najmanj kar obrtništvo Jugoslavije lahko zahteva od gospoda ministra za trgovino in industrijo, da se nemudoma osnuje pri ministrstvu poseben obrtni oddelek. Vodil naj bi ga poseben načelnik s pomočjo referentov-strokovnjakov, ki bi imeli razumevanje za težnje obrtništva. S tem bi se prepričali tudi slučaj, da se ne bi dogajalo kot se je svoječasno, da se obrtne zadeve rešujejo v povsem drugih oddelkih. Ta oddelek bi se moral bolj detailjno baviti z obrtniškim zadevam, ki postajajo vedno številnejše in delikatnejše. Izdelati bi moral pravilnike k novemu obrtnemu zakonu, voditi kreditno politiko in regulirati odnose obrtnih naprav drugim gospodarskim panogam. V splošnem rečeno, biti bi moral svetovalec in referent resornega ministrstva, odnosno kraljevske vlade.

Prepričani smo, da bo g. minister, oziroma kraljevska vlada upoštevala naše želje in s tem pomagala obrtništvi, ki je tako važen faktor v narodnem gospodarstvu, iz težkega stanja.

Velika obrtniška razstava v Zagrebu

Ze v prejšnjih številkah smo poročali o veliki obrtniški razstavi v Zagrebu, ki se vrši od 27. maja do 6. junija 1933. Te dni so okitili zagrebško mesto, ogle in kioske umetniški plakati, ki naznanjo veliko obrtniško razstavo Saveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu.

Alegorična slika jasno in določno prikazuje simbol dela: nakovalo. Sveti simbol dela, na katerem so kovali naši obrtniki, da na svoji razstavi pokažejo uspeh tega svojega dela. Lepo naš narod pravi: „Železo se kuje, dokler je vroče,“ poznan, pa tudi resničen je pregovor: „Vsak je svoje sreče kovač.“ Nakovalo je postavljeno na vzvišenem prostoru kakor svetinja, od njega žarijo na vse strani žarki, ki osvetljujejo simbole obrtništva. V sredini nakovala vidimo znak stanovske organizacije Saveza hrvatskih obrtnikov. Dva delavca jeklenih mišic in žuljavih rok si stiskata desnici v znak, da hočeta moško in bratsko delati za svoj stan in njega napredek in njegove interese. Spodaj nakovala so značajne besede: „Razstavljajte in kupujte domače proizvode. Apel nacionalne zavesti na domače razstavilce in kunce. Idejno in slikarsko je izdelan plakat popolnoma dovršeno, kar je v čast njegovemu ustvaritelju in odlično predstavlja objavo za obrtniško razstavo. Plakat je izdelal poznani hrvatski umetnik prof. Ljubo Babič.

Veliko zanimanje vlada za to obrtniško razstavo tudi med obrtništvom dravske banovine, katero je enako kakor srbsko pričelo prijavljati

svojo udeležbo. Pač pa je edini vzrok, ki dela težkoče našemu obrtništvi, da bi se v večji meri udeležilo te razstave to, da je težko najti materialne pomoči za čim večjo udeležbo na razstavi.

Prijave za udeležence sprejemajo v dravski banovini: Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani in vse njegove podružnice. Vsi obrtniki, ki hočejo razstaviti svoje izdelke, se morajo javiti najkasneje do 1. maja t. l. ter morajo imeti vse izdelke do 20. maja t. l. na naznačenem kolodvoru ali sprejemališču.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov je tudi zaprosilo odbor obrtniške razstave v Zagrebu, da bi prepustil nekaj kvadratnih metrov prostora brezplačno za razstavitve izdelkov slovenskega obrtništva. Prepričani pa smo, da bodo tudi merodajne oblasti, in v to poklicane korporacije pripomogle obrtništvi dravske banovine do udeležbe na tej razstavi, ki bo samo v ponos slovenskemu obrtništvi.

Za vse informacije se je obračati na Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani, Borštnikov trg št. 1.

Vprašanje vajeniškega doma v Ljubljani

Pred kratkim so prinesli naši dnevni časopisi iz poročila o občnem zboru „Obrtnega društva“ v Ljubljani vest, da bo skoro otvoren Vajeniški dom v Ljubljani.

Gre za staro Št. Petersko vojašnico, ki bo delno preurejena za Vajeniški dom, pri katerem so udeleženi: Banovina, Mestna občina v Ljubljani in Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Te korporacije in ustanove bodo podpirale ta dom. Dalje bi bili po poročilih dnevnikov v kuratoriju, ki bo vse to vodil in izvedel zastopniki Obrtnega društva v Ljubljani, kateri naj bi po pravilniku, kot so listi poročali, zavzeli odločilne funkcije, tako na pr. bi bil vsakokratni predsednik Obrtnega društva v Ljubljani tudi predsednik tega kuratorija. Pri Obrtnem društvu bi se morali zglasiti prosilci itd., skratka, da bi imelo Obrtno društvo glavno besedo pri Vajeniškem domu, kateri je javna ustanova in podpirana od vseh javnih institucij in oblastev.

Ne bi se morda dotikali tega vprašanja, ko bi vedeli, da pravilnik za kuratorij, ki še ni končno odobren, vsebuje drugačna določila. Medtem smo na zaznali do podrobnosti glasom časopisnih vest, kako se namerava sestaviti kuratorij. Prepričani smo, da bo osnutek pravilnika za kuratorij spre-

menjen v toliko, da bodo v istem tudi zastopniki Društva jugoslovanskih obrtnikov, kateri tudi v Ljubljani sami številčno znatno nadkriljujejo članstvo Obrtnega društva. Društvo jugoslovanskih obrtnikov je, kakor nam je znano, že pokrenilo akcijo na vseh merodajnih mestih, da se bo zastopstvo v imenovanem kuratoriju uredilo tako, kot je pravilno in da bo Društvo jugoslovanskih obrtnikov tudi pri tem domu pravilno upoštevano in zastopano.

Za pravičen pouk obrtništva

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je razposlala na vsa obrtniška združenja iz njenega področja okrožnico ter priložila isti formularje tiskovin za izpolnitev, ki so namenjene, da naj jih izpolni članstvo v zadevi obrtniškega zavarovanja za slučaj bolezni, nezgode, onemoglosti, starosti in smrti. Združenjem je naročeno naj te tiskovine razpošlje med članstvo. Je pa tukaj pomanjkljivost ta, da ni priloženo tem tiskovinam „statistični popis“ tudi navodilo, zakaj in kako naj se izpolni rubrike tega. To se pravi, priložena bi morala biti tudi primerna okrožnica, s katero naj bi bilo poučeno obrtništvo o pravilni sestavi in izpolnitvi iste. Mnenja smo, da bi tozadevne okrožnice s tem podukom morale biti priložene že tudi statističnim popisom, kar je vsakakor še vedno izvedljivo, ne da bi se napravljalo zato zadrugam nepotrebne stroške. Pa tudi, kako pridejo danes obrtniška združenja do tega, da bi ona tozadevna pojasnila razmnoževala, ko bi se gotovo njih tekst po vsebini in sestavi v mnogem razlikoval, kakor pa če bi to enotno napravila že zbornica sama in poslala združbam s statističnimi popisi vred, da naj jih dalje članstvu iste razpošljejo. Zato smo mnenja, da naj da tiskati Zbornica za TOI tozadevne poduk, ker bo sicer odziv brez tega malenkosten in nepopolen, kajti naše obrtništvo je že do skrajnosti sito raznih okrožnic i. t. d. ter je prav radi tega treba s tem računati ter podati obrtništvi pravilno razlago in poduk, čemu in zakaj služijo ti podatki, ki v nobenem slučaju ne bodo v kakršnokoli novo nepotrebno izkoriščanje obrtništva.

Naše mnenje je popolnoma utemeljeno, zato pričakujemo od Zbornice za TOI, da bo sama pripravila to okrožnico in razposlala isto zadrugam, da jo dalje pošljejo svojemu članstvu, obenem pa obvaruje zadruge pred nepotrebnimi izdatki, ker so njih dohodki z novim zakonom že itak skrajno omejeni.

„Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Drav. ban. v Ljubljani“

Iz Cella smo prejeli poročilo o protestnem zborovanju radi prodaje Obrtnega doma, pa ga žal v tej številki ne moremo priobčiti, ker smo ga prejeli že ob zaključku lista.

Maribor. Tudi v Mariboru so ustvarjeni vsi pogoji za ustanovitev podružnice Društva jugoslovanskih obrtnikov. Tamošnji agilni obrtniki so si pred kratkim osnovali na pobudo in s pomočjo celjske podružnice in po vnetem prizadevanju agilnega obrtniškega organizatorja tov. Kaca iz Dravograda pripravljajalni odbor za ustanovitev podružnice, ki šteje 11 članov in je že tudi mnogo mariborskih obrtnikov prijavilo svoj vstop v podružnico. Na čelu pripravjalnih del je poznani obrtniški delavec tov. Lešnik Mihael, ki je predsednik pripravjalnega odbora, v katerem so kot odborniki tovariši: Reichner Franc, Trstenjak Franc, Lesnjak Metod, Reich Stefan, Zidarič Franc, Gril Alojz, Dolček Stefan, Vidovič Stanko, Kosar Anton in Karner Hinko. Kot že omenjeno, je ustanovitev pripravjalnega odbora pripisati podružnici v Celju, katere agilni predsednik tov. Holobar in ostali neumorno delujejo na tem, da se organizira obrtništvo iz bivše Štajerske v Društvo jugoslovanskih obrtnikov. Tovariš Kac iz Dravograda, znan neumorni obrtniški delavec, pa je dokazal s tem, ko je pripomogel s svojo znano sposobnostjo do ustanovitve pripravjalnega odbora v Mariboru, da je program in namen Društva jugoslovanskih obrtnikov oni, ki bo v kratkem času združil vse obrtništvo Dravske banovine v močno organizacijo, katero se bo tudi vpoštevalo po njeni veličini. Tovarišem obrtnikom v Mariboru na tej pridobitvi le čestitamo in jih vabimo, da prijavijo svoj vstop v podružnico, katere ustanovni občni zbor bo v najkrajšem času.

Občni zbor Združenja dimnikarjev za dravsko banovino se je vršil na praznik, dne 25. marca t. l. v hotelu „Metropol“ v Ljubljani ob navzočnosti 75 članov, to je skoro 3/4 vseh članov. Zbor je vodil načelnik Udovič Andrej, ki je v svojem izčrpnem poročilu povdarjal, da je bilo delovanje združenja v preteklem letu zelo pomembno za dimnikarsko obrt, ker se je doseglo, da je bil izdan Pravilnik o izvrševanju dimnikarske obrti, ki odreja obvezno ometanje vseh kurilnih naprav povsod in brez izjeme. Načelnikovo, kakor tudi tajniško in blagajniško poročilo je bilo soglasno odobreno. Pri volitvah članov uprave združenja

so bili po večini izvoljeni člani prejšnjega odbora. Pri sestavi uprave je bil izvoljen za predsednika g. Udovič Andrej iz Ljubljane, za podpredsednika g. Šetina Luka iz Ljubljane, za odbornike pa gg. Deisinger Srečko, Ljubljana, Ribič Janko, Ljubljana, Lapuh Gustav, Brezovica pri Ljubljani, Zakrajšek Alojzij, Kranj, Bernard Franc, Novomesto, Majzelj Viktor, Dol. Lendava, Ratej Franjo, Maribor in Hmelina Karl, Slovenjgradec.

Združenje pletilcev Dravske banovine je imelo v nedeljo dne 2. aprila ob pol 10. uri dopoldne svoj II. redni letni občni zbor, ki ga je otvoril s pozdravom na navzoče predsednik g. Franzl.

Uvodoma je g. predsednik poudaril, da ni poteklo leto, odkar je združenje ustanovljeno, vendar je pa odbor zastavil vse sile za prospah in napredek pletilske obrti v smislu organizacije, ki je bila ustanovljena. Ugotovljeno je na podlagi statističnih beležk, da je bila v preteklem letu zaposlenost v pletilski obrti mnogo manjša kot preje. Večina pletilcev so mali obrtniki, ki delajo le z enim ali dvema strojem, ter bi bilo umestno za iste uvesti pavšalno obdavčenje. Tozadevno je uprava pokrenila na merodajnih mestih akcijo in merodajne kroge informirala o nazadovanju pletilske obrti ter svoja izvajanja podprla s stvarnimi dokazi. Poleg tega teži pletilce povišanje poslovnega davka. Odkrito priznavamo pomembnost socialnih dajatev, vendar pa je treba te dajatve uravnovesiti z zmogljnostjo plačil službodajalcev. Velik rak-rana v pletilski obrti je šušmarstvo, čemur je doslej v precejšnji meri pripomogla neorganiziranost pletilcev. Interno poslovanje združenja je bilo zelo intenzivno in je isto storilo vse, kar je v danih razmerah bilo mogoče. Gosp. predsednik je tudi poudaril, da je združenje z zakonom predvidena strokovna organizacija ter da morajo biti včlanjeni v njem obvezno vsi pletilci v Dravski banovini. Na kraju svojega uvodnega govora je g. predsednik pozval članstvo k složnosti in edinstvu, izražajoč nado, da bo mogoče le v tem smislu predložiti novi upravi na prihodnjem občnem zboru obširnejši, uspeha poln obračun svojega dela.

Tajniško poročilo je podal g. Karol Soss, ki je orisal interno poslovanje zadruge ter njeno vsestransko izpopolnitev. Združenje šteje 273 članov. Kako nazaduje ta stroka, dokazuje dejstvo.

da je v zadnjem četrtletju preteklega leta bilo odjavljenih 27 obrti, na novo prijavljeni pa samo 2. Vložni zapisnik izkazuje 297 dopisov. Osebnih intervencij je bilo izvršenih več pri za to pristojnih oblastih. Seje so se vršile redno vsak mesec. Največ se je razpravljalo na sejah o davčnem vprašanju, ker so bremena zlasti za male pletilce neznosna. Gosp. Soss je v svojem poročilu detaljirano omenjal tudi obrtno-nadaljevalno šolstvo, sušmarstvo in drugo. Posebno pa se je dotaknil vprašanja, ker še doslej ni priznana pletilska obrt za rokodelsko ter se je uprava po vseh svojih močeh zavzela, da bi se to vprašanje ugodno rešilo; vendar pa kljub stvarnim izvajanjem in dokazom še to ni rešeno. Zato moramo v doseg tega uspeha zastaviti vse sile, ker bi v nasprotnem slučaju pomenilo to nerešeno najobčutnejši udarec za vso pletilsko obrt.

Blagajniško poročilo je podal g. dr. Josip Hudovernik.

Poročilo nadzornega odbora je podal z razrešnicno blagajniku in odboru g. Slavko Sušteršič. Pri nato slednjih volitvah je bil izvoljen skoraj ves stari odbor s predsednikom g. Franzlom na čelu.

Pri določitvi prispevka za združenje za leto 1933. se je vnela živahna debata, ker je upravni odbor predlagal kategoriziranje članarine po številu strojev, vendar je pa končno po vsestranskih pojasnilih predsedujočega bila članarina tako sprejeta, kot jo je predlagal upravni odbor. Od članarine bo treba za okroglni obrtniški odbor prispevati znesek 15 Din od člana za leto 1933.

Blagajnik dr. Hudovernik je prečital proračun, ki je bil soglasno odobren.

Pri raznoterostih se je vnela živahna debata o raznih perečih vprašanjih pletilske stroke. Tako je neka članica iz Novega mesta stavila vprašanje, če je res, da bodo morali pletilci iz Novega mesta pristopiti h Kolektivni zadrugi, kot je to g. J. Rebek tolnačil na informativnem sestanku obrtništvu v Novem mestu v nedeljo dne 26. marca t. l. Nato je pojasnil g. predsednik, da nikakor ne gre, da bi se temu strokovnemu združenju ki je jedva začelo gibati, vzelo pomen strokovnega združenja s tem, da bi se članstvo priključilo kolektivnim združenjem. (Splošno se je grajalo med članstvom to, da bi se razbilo na ta način jedva započeto delo te strokovne združbe).

Ker so v odboru in kot funkcionarji združenja le člani iz bivše ljubljanske oblasti, se je na predlog neke članice iz Celja sklenilo kooptirati naknadno v odbor tudi člane iz bivše mariborske oblasti.

Član g. Lajovec Franc iz Litije je ostro nastopil proti tukajšnjim pletilskim tvrdkam, ki za svoje izdelke uporabljajo le nemške etikete, mesto da bi se poslužile naših jugoslovanskih.

Govorilo se je tudi o strokovnih izrazih v pletilstvu, ki jih bo treba polagoma izpopolniti in tozadevno sestaviti lašno slovensko terminologijo.

Končno je bila sprejeta resolucija, s katero pletilci Dravske banovine zahtevajo ureditev davkov in javnih dajatev, socialnega zavarovanja, priznanje pletilstva za rokodelsko obrt in odpravo sušmarstva.

S tem je bil dnevni red izčrpan ter se je g. predsednik Franzl zahvalil zborovalcem za udeležbo in zaključil ob 12. uri skupščino.

Občni zbor Združbe sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani se je vršil dne 14. marca 1933, ob 2. uri popoldne v posvetovalnici ZTOI v Ljubljani.

Načelnik g. Filip Pristou st. je otvoril občni zbor s pozdravom na navzoče in konstatiral sklepčnost. Dalje je pozdravil zastopnika ZTOI g. dr. Koceta in zastopnika Okrožnega odbora obrtniških združenj podpredsednika g. Iglia. Za zapisnikarja je imenoval g. Rožiča Štefana, za overovatelja zapisnika sta bila izvoljena gg. Černe Franc in Bricelj Ivan.

Na skupščini so se obravnavala razna zelo pereča vprašanja glede sušmarstva, mojsterskega zavarovanja, obrtno-nadaljevalnega šolstva o OUZD itd. Sklenilo se je tudi povišanje inkorporacijske pristojbine od Din 500 na Din 1.000.

Stanje združbene blagajne ob zaključku leta 1932. je bilo sledeče:

Saldo mojsterskega sklada iz l. 1932	Din 2.202,97
„ vajenskega sklada	2.927,17
„ starost, podpornega sklada	595,32

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Košak Ivan, Bricelj Ivan, Rožič Štefan, Mekinda Josip, Marn Josip, Majhenič Josip, Brunčič Ivan, Hlebš Jakob; namestniki: Jelčić Angelo, Zelnik Adolf, Sušteršič Egidij; nadzorni odbor: Martinc Ivan ml., Godič Josip, Starič Josip; časno razsodišče: Bricelj Ivan, Košak Ivan, Mekinda Josip, Brunčič Ivan in Rožič Štefan. Vsi navedeni so izvolitev sprejeli.

Pri raznoterostih je bilo podano poročilo o poteku ankete pri Banski upravi, o katere poteku in zaključku bomo poročali, ko bo iste drugi del zaključen.

Načelnik je zaključil skupščino ob 19. uri. Novo izvoljeni odbor se je na svoji prvi seji konstituiral sledeče: Načelnik Košak Ivan, podnačelnik Mekinda Josip, tajnik Rožič Štefan, blagajnik Hlebš Jakob.

Zadruga tapetnikov in šetarjev v Ljubljani je imela svoj občni zbor v ponedeljek dne 27. marca v gostilni Bončar na Sv. Petra cesti. Zbor je potekel v najlepšem redu. Dnevni red je vseboval 13 točk, med drugimi tudi volitve. Izvoljena je bila lista g. Radovana.

Na dnevnem redu je bilo tudi glasovanje o sistemu zbornice ter se je pri tej točki izrekla velika večina zborovalcev za ločeno obrtniško zbornico v Ljubljani. Povdariti moramo, da se je izkazal g. Naglas, ki je tudi član te zadruge, zelo objektivnega ter se je vsako glasovanje vršilo po vrstnem redu. Član g. Mali iz Domžal je predlagal občnemu zboru, da naj se prizna dotedanjemu načelniku nagrada 1.000 Din, kar so pa zborovalci odločno odklonili.

Pred zaključkom zbora se je zahvalil dotedanji načelnik g. Jager za do tedaj izkazano mu zaupanje ter želel novo izvoljenemu predsedniku, kakor tudi odboru obilo uspeha pri nadaljnem delovanju zadruge, s čemer je bil dnevni red izčrpan.

Občni zbor obrtnega združenja na Bledu se je vršil dne 12. marca t. l. Zastopala sta Zbornico za TOI g. dr. Pretnar in g. Ambrožič iz Ljubnega.

Izvoljena je nova uprava Združbe, ker je podal bivši večletni zaslužni načelnik zadruge tov. Jan ostavko. Ostala sta le dva stara člana načelstva in sicer tov. Kunstelj Franc, ključavničar na Bledu kot novi načelnik ter tov. Jeglič Tomo, mizar iz Radovljice. Drugi člani uprave so raznih strok in iz raznih krajev ter je tako zasigurano tudi v bodoče plodnosno delo tega združenja v prid obrtništvu.

Med drugim je bilo razpravljano na občnem zboru o obrtniškem zavarovanju ter so navzoči z ozirom na tehtno in stvarno obrazložitev tov. Jana pristali na to, da naj se izvede to zavarovanje po združbah. Nasprotno pa je g. dr. Pretnar priporočal nekakšno centralo v Ljubljani. V debati je omenil neko številko „Zanatlije“, katera je priporočala, da bi bilo najbolje zavarovanje s centralo v Beogradu ter pripomnil, da bi to ne bilo dobro za obrtnika, ker bi šel denar v Srbijo. K temu je pripomnil tov. Jan, da že naslov Avtonomne obrtne zbornice dovolj jamči, da se kaj takega proti naši volji ne more zgoditi.

Splošno pa je potekla skupščina dobro in so zborovalci zanimivo sledili poročilom funkcionarjev.

Op. ur. Uredništvo „Obrtnika“ si dovoljuje na tem mestu najiskrenejše se zahvaliti tov. Janu za njegovo delo v prid zadruzi ter smo prepričani, da bo v bodoče kot predsednik podružnice DJO na Bledu tudi v nadalje vodja blejskega obrtništvu, v imenu katerega tudi mi želimo, da kot tak ostane.

Naznanila in obvestila

Razglas. Mestno načelstvo ljubljansko razglašuje, da je v Ljubljani vsako krošnjanje z manufakturnim blagom in tkaninami, izvzemši domače platno, prepovedano.

Kdor bi krošnjaril po mestu s takim blagom, bo kaznovan z globo od Din 1.500, oziroma z zaporom do 30 dni. Za denarno globo jamči blago. Ljubljana, dne 11. marca 1933.

(K temu razglasu bi priporočali, da izda Mestno načelstvo sličen razglas tudi v zadevi pobijanja sušmarstva, kar je treba najodločneje iztebiti s tem, da se zapleni vsakemu sušmarju tako orodje in ga občutno kaznuje.)

Združba sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani naznanja, da se nahaja vnaprejneno stajališče v Vegovi ulici št. 8. Uradne ure za stranke so vsaki ponedeljek, torek in sredo od 1. do 2. ure, izvzemši praznikov.

Dobave in licitacije

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 12. aprila t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov zakovic.

Direkcija državne železarne Vares-Maidan sprejema do 12. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg žebeljev za pesek, 15 kg žičnikov, 350 m gonilnih jermenov, 2000 kg motvoza, 10.000 kg livarskega grafit.

Pri direkciji državne železarne v Varesu se bo vršila dne 20. aprila t. l. licitacija glede dobave elektromotorjev.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 24. aprila t. l. ponudbe glede dobave raznega orodja, 1 noža za rezanje živinske krme ter glede dobave 1 električne ure.

Oddaja zgradbe dvonadstropne stanovanjske hiše v Ljubljani se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 20. aprila t. l. pri gradbenem odseku Direkcije državnih železnic v Ljubljani.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 11. aprila t. l. ponudbe glede dobave 12 zapiračev za kretnice.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 13. aprila t. l. ponudbe glede dobave krogljčnih ležajev, kondenzatorjev in holenderjev. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Napisi na obrtnih obratovnicah

Po razpisu kraljevske banske uprave objavljala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani nastopna pojasnila:

„Po § 128. odstavek 1. obrt. zak. se morajo obrtni lokali vidno in razločno označiti z napisom na vnani strani v državnem jeziku. Napis mora vsebovati popolno rodbinsko (priimek) in rojstno ime imetnika obrta. Prav to je veljalo po § 44. obrtnega reda iz leta 1907. za vse obrtnike, razen za one protokolarne trgovce, ki so po vpisu v sodnem registru smeli krajšati svoje rojstno ime v firmi. Le-tim protokolarnim trgovcem, ki so si pridobili obrtno pravico pred 9. marcem 1932, se dopušča, da smejo svoje trgovinske lokale označevati skladno s svoječasnim obrtnim listom ali koncesijsko listino z okrajšavo rojstnega imena, vpošteva je določilo § 446. (1) obrtnega zakona. Za vse druge obrtnike, ki so si pred 9. marcem pridobili obrtno pravico, je že takrat veljal predpis, da morajo rabiti tudi polno rojstno ime v firmi. Novi obrtni zakon niti protokolarnim trgovcem, ki si šele po 9. marcu 1932 pridobe pooblastilo ali dovolilo, ne dovoljuje okrajšave rojstnega imena. Napis mora biti po velikosti črk označen tako, da ne morejo nastati zmote. To velja zlasti tudi za družbe, katere označbe ne sme rabiti nihče, če dejanski ni družba, ali kolikor tega zakon ne dovoljuje. V napis se smejo poleg označenega postavljati tudi druge neosebne označbe ali pristavki. Označba stroke ni obvezno predpisana niti v § 128. niti v § 48. obrt. zak. Če pa se hoče označiti tudi stroka, mora biti napis v skladu z izdanim pooblastilom ali dovolilom. Gostilniški obrti se morajo označiti z nazivom po § 76. obrt. zak., točka 1., 2. in 5., vendar pa velja za one obratovnice, ki so obstojale že pred 9. marcem 1932, ugodnost § 448. obrt. zak., dokler se tuuradno ne predpiše rok, omenjen v 2. odstavku tega določila. Ko izda ministrstvo odredbo po § 128. odstavek 7., obrt. zakona, bo tudi označba stroke v obrtnih napisih obvezna.“

Kraljevska banska uprava je prepustila določitev roka za izvedbo § 128. obrt. zak. prvostopnim oblastvom.

Časopisi in literatura

Zanatlija št. 13 z dne 26. marca 1933 (Beograd) piše o vprašanju **Obrtne zbornice** v Novem Sadu, dalje prinaša izjavo nižjih obrtnikov proti skupnemu bolniškemu in starostnemu zavarovanju obrtnikov in delavcev, memorandum Obrtne zbornice v Beogradu na kraljevsko vlado glede oddaje javnih del, obravnava vprašanje cene kruha ter poziva v članku „Kako naj si pomagamo?“ obrtništvo na skupno delo.

Zanatlija št. 14 z dne 2. aprila 1933 (Beograd) prinaša zanimive članke, tiče se obrtništvu Jugoslavije „Poljska i Mala Antanta“, „Hlebno Pitanje u Beogradu“, „Naša spoljna trgovina u februaru 1933“, „Govor D. M. Živojinovića“ in razne druge manjše vesti in obvestila.

„**Obrtniški Vjesnik**“ z dne 25. marca 1933 št. 13. (Zagreb) prinaša sledeče zanimive članke „Prekovremeni rad pomočnika“, Plenum Trg.-industrijske komore o diobi imovine, „Početak rada zanatlijske štedne i kreditne zadruge s o. i.“, „Anketa o otvaranju i zatvaranju radnja“, „Dovoljava uporabe obrtnih prometnih brojeva za automobile u popravnicama“, „U obranu gradske privrede i malog čoveka“ ter razne druge manjše in savezne vesti.

„**Obrtniški Vjesnik**“ z dne 1. aprila 1933. št. 14. (Zagreb) prinaša sledeče zanimive članke „Jedna važna potreba“, „Početak štednje“, „Redovita godišnja skupština“, „O naučnicama u knjižarskim salonima“, „Rad zagrebačke sekcije krojača SHO“ ter razne druge manjše in savezne vesti.

Razno

Obrtniki v Vojvodini so dobili skupno zbornico.

Udruženje gostilničarjev v Savski banovini zahteva posebno gostilničarsko zbornico. Ministerstvo v Beogradu zahteva proučije v zvezi z zastopniki zbornice iz cele države.

Vsled izstopa državnih sladkornih tovarn iz kartela cene sladkorja stalno padajo. V kratkem se pričakuje cene v nadrobni prodaji za kristal 13.— Din, za kocke 15.— Din.

Na občnem zboru kreditnega zavoda za trgovino in industrijo se je določila 9% dividenda. Dobiček je znašal 2,95 milijona Din.

V narodni skupščini je bil budžet sprejet z 243 glasovi proti 12 glasovom.

Voditelj nemških komunistov Thälmann je bil ubit v zaporu. Vlada demantira.

Davek na potrošek v gostilnah, hotelih in restavracijah so uvedli v Zagrebu. Plača ga gost in sicer za vsak noset 25 para.